

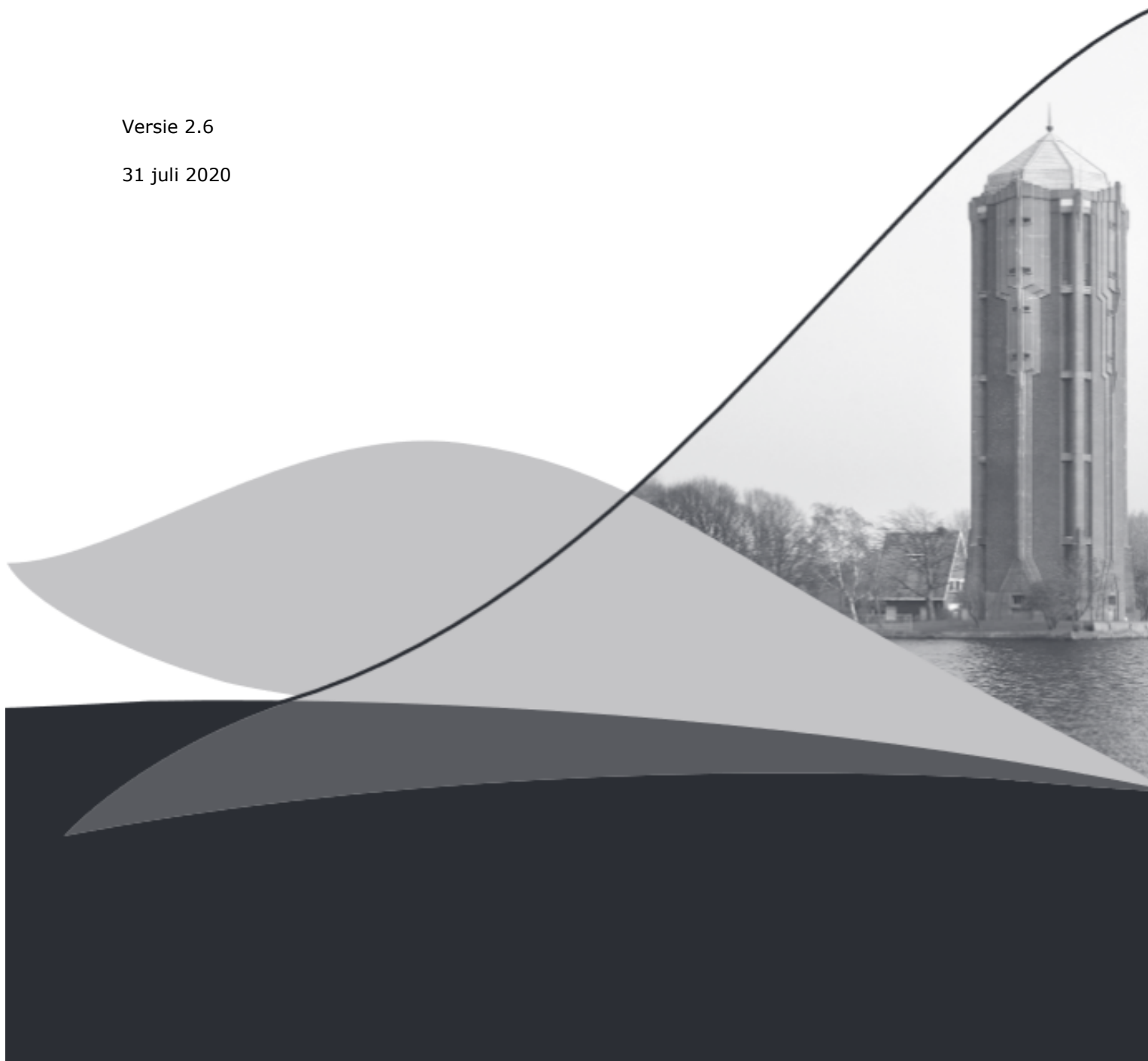

Gemeente Aalsmeer

Van afval- naar grondstofbeleid 2021-2025

Versie 2.6

31 juli 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting	4
1 Landelijk beleid en gemeentelijke doelstellingen	5
2 Gemeenten op weg naar de LAP-doelen	8
3 Verkenning drie inzamelmodellen	11
4 Voorkeursvariant	12
5 Besluitvorming en vervolg	13
6 Privacy en containermanagement	14

Bijlage 1

Voortraject 'Van afval- naar grondstofbeleid 2020-2024'

Afkortingen:

GFT: groente-, fruit- en tuinafval

PMD: plastic verpakkingen, metalen verpakkingen (blik) en drinkpakken

OPK: oud papier en karton

CMS: containermanagement systeem

Inleiding

In het Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029 (LAP) is voor het streefjaar 2020 de gemeentelijke doelstelling opgenomen dat het aandeel afvalscheiding van huishoudelijk afval wordt verhoogd naar minimaal 75% en de hoeveelheid huishoudelijk restafval maximaal 100 kilo per inwoner per jaar bedraagt; in 2025 moet de hoeveelheid restafval verder zijn teruggebracht naar maximaal 30 kilo per inwoner per jaar.

In het collegeprogramma Aalsmeer 2018-2022 “Vol vertrouwen vooruit” is de doelstelling van 75% afvalscheiding overgenomen. Bij de behandeling van de kaders voor de inwonersparticipatie in september 2019 heeft de raad unaniem een motie aangenomen om de beleidsnota over het afvalbeleid de naam “Van afval- naar grondstofbeleid” te geven. Het plan is op basis van participatie met de inwoners en diverse sessies met de raad tot stand gekomen. Een grote meerderheid van de inwoners, die deel hebben genomen aan het participatieproces, vindt het halen van de landelijke doelen voor afvalscheiding belangrijk. In de bijlage treft u een samenvatting van het voortraject met raad en bewoners aan.

In deze nota “Van afval- naar grondstofbeleid 2020-2024” zijn, vanuit de huidige inzamelwijze en prestaties, de meest voor de hand liggende inzamelmodellen voor de gemeente Aalsmeer op een rijtje gezet. Daarbij is gekeken naar succesvolle voorbeelden in het land op het gebied van bron- en nascheiding. Tevens zijn de uitkomsten van het participatietraject met inwoners meegenomen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 schetst het landelijk kader en de gemeentelijke doelstellingen voor de afvalscheiding van huishoudelijk afval. Hoofdstuk 2 gaat in op ontwikkelingen en succesfactoren voor het halen van de LAP-doelen. In hoofdstuk 3 zijn op basis van praktijkvoorbeelden voor bron- en nascheiding van PMD en de bewonersparticipatie drie inzamelmodellen uitgewerkt. In hoofdstuk 4 presenteren wij onze voorkeursvariant. Hoofdstuk 5 sluit af met een doorkijkje naar het vervolg, na besluitvorming door de gemeenteraad. In hoofdstuk 6 geven we informatie over privacy en het containermanagementsysteem.

Samenvatting

De afvalscheiding van huishoudelijk afval is in Aalsmeer al jaren op een stabiel niveau rond 60-64% en de hoeveelheid restafval bedraagt 171 kg per inwoner per jaar. De gemeente wil enerzijds een stap zetten richting de LAP-doelen van 75% afvalscheiding en maximaal 100 kilo restafval per inwoner per jaar en anderzijds de mogelijkheid houden om binnen afzienbare termijn over te kunnen stappen op nascheiding van huishoudelijk restafval, indien de technieken hiervoor verbeteren. Op basis van de volgende overwegingen stellen wij inzamelmodel 1a als voorkeursvariant voor. Dit houdt in dat er tweewekelijkse inzameling van plastic verpakkingen, metalen (blik) en drinkpakken (PMD) met zakken, wekelijkse inzameling van groente-, fruit- en tuinafval (GFT) in de zomermaanden en vier wekelijkse inzameling van restafval plaatsvindt. Deze variant heeft de volgende voordelen:

- LAP-doelstellingen 2020 komen direct binnen bereik
- Dit model biedt inwoners hoge service op zowel grondstoffen als restafval
- Lage investeringen (omgekeerd inzamelen heeft de hoogste investeringen met het plaatsen van ca 100 ondergrondse containers voor restafval in de wijken)
- Is in lijn met resultaten bewonersparticipatie (PMD aan huis, maximaal drie rolemmers, wekelijkse inzameling GFT in zomermaanden)
- Staat een eventuele toekomstige overstap naar nascheiding van huishoudelijk restafval niet in de weg
- Is de goedkoopste variant voor het afvalstoffenheffing tarief; deze variant kan in principe kostenneutraal worden ingevoerd, daar waar andere varianten leiden tot stijging van de afvalstoffenheffing
- Een gedifferentieerd tarief op het aanbieden van restafval is nu niet aan de orde. De focus ligt eerst op het bieden van service voor grondstoffen

De maatregelen van de voorkeursvariant houden in dat PMD eens in de twee weken met doorzichtige zakken aan huis wordt opgehaald en dat de inzameling van restafval eens in de vier weken plaats vindt met een rolemmer van 140 liter. De huidige tweewekelijkse inzameling van GFT wordt geïntensifieerd en vindt in de zomermaanden wekelijks plaats. In aanvulling op de huidige inzameling aan huis van OPK, komen er brengvoorzieningen op centrale plekken in de woonkernen. De huidige rolemmers voor restafval, GFT en OPK worden vervangen door nieuwe circulaire, van gerecycled plastic gemaakte, rolemmers met een uniform uiterlijk. Om illegale aanbiedingen van restafval te voorkomen wordt er containermanagement toegepast op de inzameling van restafval met een rolemmer. Dit houdt in dat de rolemmers voor restafval van een chip worden voorzien, zodat alleen huishoudens die afvalstoffenheffing betalen het restafval kunnen aanbieden.

	Laagbouw (ca 80%)	Hoogbouw (ca 20%)
Restafval	Nieuwe circulaire rolemmer 140 liter, 13x per jaar aanbieden, containermanagement.	Ongewijzigd met verzamelcontainers
GFT (groente-, fruit- en tuinafval)	Nieuwe circulaire rolemmer, wekelijkse inzameling in zomermaanden.	Ongewijzigd met verzamelcontainers
PMD (plastic verpakkingen, (blik) en drinkpakken)	PMD aan huis ophalen met zakken, 26x per jaar. Ondergrondse verzamelcontainers op centrale punten handhaven.	
OPK (oud papier en karton)	Voortzetting inzameling aan huis met nieuwe circulaire minicontainer, 13x per jaar. Aanvullende inzameling met ondergrondse containers op centrale punten. Voortzetten van papierinzameling door scholen, kerken en verenigingen.	
Glas	Ongewijzigd met containers in de wijk	
Overig	Na besluitvorming wordt flankerend beleid opgesteld met maatregelen en interventies die het grondstofbeleid, een betere afvalscheiding en meer circulariteit van grondstoffen ondersteunen. Hierbij kan worden gedacht aan handhaving, het verduurzamen van de textielinzameling en maatwerk voor kwetsbare groepen en huishoudens met (onvermijdbaar) veel afval, zoals gezinnen met kinderen in de luiers.	

1 Landelijk beleid en gemeentelijke doelstellingen

1.1 Landelijk beleid

Het nationale beleid voor afvalbeheer en afvalpreventie is opgenomen in het Landelijk afvalbeheerplan (LAP). Daarin zijn gemeentelijke doelstellingen voor de scheiding en recycling van huishoudelijk afval opgenomen. De opeenvolgende landelijke afvalbeheerplannen laten een toenemende gemeentelijke taakstelling voor de scheiding en recycling van huishoudelijk afval zien:

Landelijk afvalbeheerplan	Looptijd	Doelstelling afvalscheiding	Doelstelling restafval (kilo/inwoner/jaar)	Streefjaar
LAP 1	2003-2009	niet gespecificeerd	-	
LAP 2	2009-2017	60%-65%	-	2015
LAP 3	2017-2029	75%	100 kg	2020
		(ca 90%)	30 kg	2025

De doelstellingen uit LAP3 zijn eveneens opgenomen in het Rijksbreed programma circulaire economie 'Nederland circulair in 2050' uit 2016. Dit programma richt zich op de ontwikkeling naar een voor 2050 te realiseren circulaire economie. Concreet betekent dit dat grondstoffen efficiënt zullen worden ingezet en optimaal hergebruikt, zonder schadelijke emissies naar het milieu. De ambitie is om in 2030 een (tussen) doelstelling te realiseren van 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (mineeraal, fossiel en metalen).

De inzameling van huishoudelijk afval biedt kansen voor de transitie naar een circulaire economie met als uitgangspunt hergebruik van producten en grondstoffen.

1.2 Gemeentelijke doelstellingen en prestaties

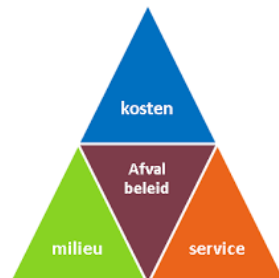
Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval en een maatschappelijke opdracht om bij te dragen aan de totstandkoming van een circulaire economie.

De afvalscheiding in Aalsmeer is al jaren op een stabiel niveau. De inwoners van Aalsmeer scheiden gemiddeld 60% van het huishoudelijk afval aan de bron en inclusief de nascheiding van grofvuil en PMD bedraagt de totale afvalscheiding 64%; de hoeveelheid restafval bedraagt 171 kg per inwoner per jaar. Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 en de programmabegroting 2020 richt gemeente Aalsmeer zich op de landelijke doelen voor huishoudelijk afval:

- 75% afvalscheiding en maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar
- maximaal 30 kg restafval in 2025

De afvaldriehoek

Binnen de landelijke kaders hebben gemeenten in Nederland een grote mate van vrijheid om te bepalen op welke wijze zij het huishoudelijk afval inzamelen. Het gemeentelijk beleid kan worden gezien vanuit drie gezichtspunten die nauw met elkaar samenhangen, de zogeheten afvaldriehoek: milieurendement, service en kosten.

Milieurendement

Dit betreft de mate van afvalscheiding en hergebruik van waardevolle grondstoffen uit het huishoudelijk afval. De landelijke doelstelling is er op gericht dat zo veel mogelijk herbruikbare grondstoffen worden gescheiden en hergebruikt. Daarmee wordt tevens bereikt dat de hoeveelheid restafval, dat de

verbranding ingaat, minimaal is. Grondstoffen worden schaars en in het huishoudelijk afval blijken nog veel herbruikbare grondstoffen te zitten.

Service/dienstverlening

Het serviceniveau gaat over het gemak waarmee inwoners hun afval c.q. herbruikbare grondstoffen gescheiden kunnen aanleveren. De mate van afvalscheiding is afhankelijk van gedrag, gemak en kosten. De inwoners moeten het doen (gedrag) en door het hen makkelijk te maken wordt het afval beter gescheiden (gemak). In het streven naar een betere afvalscheiding en minder restafval is de landelijke tendens om inwoners meer service te bieden op herbruikbare grondstoffen.

Kosten

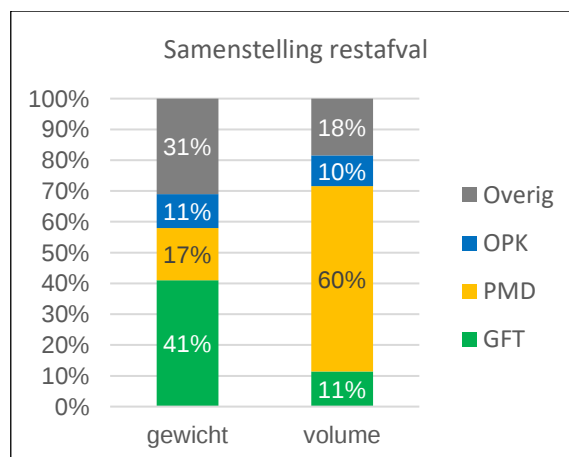
De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden bekostigd uit de afvalstoffenheffing. De afvalbeheerkosten zijn het saldo van de kosten en baten van de afvalinzameling. Aan de inzameling van de huishoudelijke stromen en de verwerking van restafval en gft zijn kosten verbonden. Een aantal herbruikbare grondstoffen heeft een positieve marktwaarde, zoals papier en karton, glas en textiel. Daarnaast ontvangen gemeenten, in het kader van producentenverantwoordelijkheid, vergoedingen voor verpakkingen (PMD, glas, papier/karton) en afgedankte elektrische apparaten. Een betere afvalscheiding leidt tot lagere verwerkingskosten.

Huidige afvalinzameling en -scheiding

De huidige inzameling van huishoudelijk afval vindt als volgt plaats:

Huidige inzameling	Laagbouw (ca 80%)	Hoogbouw (ca 20%)
Restafval	Rolemmer met inhoud 80, 140 of 240 liter, 26x per jaar aanbieden	Verzamelcontainers: in- en uitpandig (boven- en ondergronds)
Groente-, fruit- en tuinafval (GFT)	Rolemmer 26x per jaar	Verzamelvoorzieningen voor aanbieden van GFT
Oud papier en karton (OPK)	Aan huis ophalen met rolemmer, 13x per jaar. Papierinzameling door scholen, kerken en verenigingen.	
Plastic, metalen (blik) en drinkpakken (PMD)	Wegbrengen naar boven- en ondergrondse containers	
Glas	Wegbrengen naar ondergrondse containers	

Met dit serviceniveau is de afvalscheiding al een aantal jaar op een stabiel niveau. Inwoners bieden 60% van het huishoudelijk afval gescheiden aan, de hoeveelheid restafval bedraagt 171 kg per inwoner per jaar. Inclusief de aanvullende nascheiding van grofvuil en PMD uit het huishoudelijk restafval bedraagt de totale afvalscheiding 64%. Uit sorteeranalyses van het restafval blijkt dat er met name veel GFT (gewicht) en PMD (volume) in het restafval aanwezig is en in mindere mate oud papier en karton (OPK). Deze drie stromen maken meer dan 65% van het gewicht en 80% van het volume van het restafval uit. Circa 15% (gewicht) van het huishoudelijk restafval is niet recyclebaar.

Voornaamste knelpunt in de huidige inzameling is de inzamelcapaciteit van de wijkcontainers voor PMD. De hoeveelheden ingezameld PMD laten de afgelopen jaren een stijgende lijn zien (inwoners scheiden hun afval beter en bieden steeds meer PMD aan) en sinds eind 2019 zijn drinkpakken en metalen verpakkingen (blik) aan de gescheiden inzameling van plastic verpakkingen toegevoegd. De inzamelcapaciteit is tijdelijk vergroot met het plaatsen van extra bovengrondse containers op plekken met veel aanbod.

2 Gemeenten op weg naar de LAP-doelen

Sinds de bekendmaking van de LAP-doelen zijn vrijwel alle gemeenten aan de slag gegaan om de afvalscheiding te verbeteren en de hoeveelheid restafval te verminderen. Meer dan 70 gemeenten (peiljaar 2018) halen de doelstelling.

Maatregelen en keuzes voor een betere afvalscheiding en minder restafval

Communicatie over het belang van afvalscheiding is en blijft belangrijk. Maar met alleen communicatie worden de LAP-doelen niet gehaald. Op weg naar een betere afvalscheiding baseren gemeenten hun nieuwe beleid aan de hand van een aantal maatregelen en keuzes:

- Serviceverhoging grondstoffen (GFT, PMD en OPK);
- Aanpassing service voor restafval aan het werkelijke aanbod niet-recyclebare materialen;
- Financiële prikkel: wel of geen tarief op aanbieden restafval (diftar);
- Keuze voor bron- of nascheiding PMD;
- Containermanagementsysteem (CMS).

Serviceverhoging grondstoffen

Gemeenten zetten in het streven naar een betere afvalscheiding met name in op de drie stromen GFT, PMD en OPK. De serviceverhoging houdt in dat deze stromen (vaker) aan huis worden opgehaald. Dit geeft landelijk de beste inzamelresultaten. Ervaringen bij meerdere gemeenten laten zien dat alleen serviceverhoging op de grondstoffen niet voldoende is om de LAP-doelen te halen, maar wel effectief is in combinatie met vermindering van de inzamelcapaciteit van ongescheiden restafval.

Groente-, fruit- en tuinafval (GFT)

In Aalsmeer bestaat circa 40% van het gewicht van het restafval uit GFT, met name snij- en etensresten. De gescheiden inzameling aan huis levert jaarlijks een hoeveelheid van ruim 90 kg GFT per inwoner per jaar en er zit nog gemiddeld rond de 70 kg GFT per inwoner in het restafval. De gescheiden inzameling kan worden verbeterd met gerichte communicatie en het aanbieden van hulpmiddelen voor in de keuken (bijv. keukenemmertjes voor snij- en etensresten). Daarnaast hebben veel bewoners bij de participatie aangegeven dat wekelijkse inzameling van GFT in de zomermaanden op prijs wordt gesteld.

Plastic verpakkingen, metalen (blik) en drinkpakken (PMD)

Meer dan de helft van het volume van het restafval bestaat uit PMD. Inwoners van Aalsmeer brengen het PMD weg naar containers die in de wijk en bij winkelgebieden staan. Daarmee wordt ruim 10 kg PMD per inwoner per jaar gescheiden opgehaald. Er zit jaarlijks nog gemiddeld tussen 25 en 30 kg PMD per inwoner in het restafval. Zoals ook in de bewonersparticipatie naar voren is gekomen, kan de gescheiden inzameling worden verbeterd door PMD aan huis op te halen. Dat gebeurt in andere gemeenten met rolemmers en plastic zakken¹. Voordeel van inzameling met rolemmers is dat het aansluit op de huidige inzamelwijze in Aalsmeer. Nadeel zijn de kosten om de containers aan te schaffen en het (extra) ruimtebeslag van een extra rolemmer bij of rond het huis; in de bewonersparticipatie heeft een minderheid van circa 30% van de aansluitingen aangegeven een vierde rolemmer aan huis te willen. Aandachtspunt bij de inzameling met zakken is dat deze ook gevuld licht van gewicht zijn en kunnen wegwaaien. Dit kan worden voorkomen door de zakken aan hekken of lantaarnpalen te hangen (met speciale kroonringen). Voordeel van de zakkeninzameling is dat het een lage investering voor inzamelmiddelen vergt en dat uit onderzoek is gebleken dat de fractie zuiverder is en minder verontreinigingen bevat dan bij inzameling met rolemmers het geval is.

Oud papier en karton (OPK)

OPK beslaat zowel in gewicht als volume rond 10% van het restafval. Deze fractie wordt in Aalsmeer al langere tijd aan huis opgehaald; voorheen gebundeld aan de weg en sinds tien jaar met rolemmers (de zogeheten 'blauwe bak'). Daarnaast zijn er in Aalsmeer scholen, kerken en verenigingen actief met de inzameling van OPK. Het landelijk beeld laat zien dat de hoeveelheid OPK de laatste jaren in

¹ In onze regio halen de gemeenten Bloemendaal en Hillegom PMD met zakken op, gemeente Lisse met rolemmers.

gewicht afneemt, vermoedelijk als gevolg van de voortschrijdende digitalisering. Wel wijzigt de samenstelling van OPK: de hoeveelheid grafisch papier (kranten en tijdschriften) neemt af, terwijl de hoeveelheid karton toeneemt, mede door de toename van bestellingen van goederen via internet. Om onze inwoners voldoende service te blijven bieden willen wij de inzameling van OPK aan huis voortzetten en aanvullen met brengvoorzieningen op een aantal centrale punten in de woonkernen. Dit kan eenvoudig worden gerealiseerd door een aantal van de ondergrondse containers voor PMD in te zetten voor de inzameling van OPK.

Situatie Aalsmeer

In Aalsmeer worden GFT en OPK met rolemmers aan huis opgehaald. Inwoners brengen PMD naar verzamelcontainers in de wijk. Serviceverhoging voor grondstoffen richting LAP-doelen zou inhouden dat ook PMD aan huis wordt opgehaald (met zakken of rolemmers). Dit is in lijn met de uitkomst van de bewonersparticipatie, waarbij een meerderheid er de voorkeur aan geeft dat PMD aan huis wordt opgehaald. De service op de inzameling van GFT kan worden verhoogd door deze stroom in de zomermaanden wekelijks in te zamelen, ter voorkoming van eventuele geurhinder.

Aanpassen service voor restafval aan het werkelijke aanbod niet-recyclebare materialen

Het volume van het restafval in Aalsmeer bestaat voor ca 80% uit de grondstoffen GFT, PMD en OPK. Slechts ca 15% van het restafval bestaat uit niet-recyclebare materialen. Serviceverhoging op grondstoffen in combinatie met het aanpassen van de service voor het restafval aan het werkelijke aanbod van niet-recyclebare materialen leidt tot verbetering van de afvalscheiding. Het aanpassen kan in hoofdzaak op twee manieren:

- aan huis ophalen: kleiner formaat rolemmer restafval en/of minder vaak (frequentieverlaging)
- wegbrengen naar wijkcontainers (omgekeerd inzamelen)

Huishoudens in Aalsmeer kunnen momenteel kiezen uit drie formaten rolemmers voor restafval met een oplopend tarief afvalstoffenheffing: 80, 140 en 240 liter. Restafval wordt eens in de twee weken opgehaald. Aanpassing van het serviceniveau kan bijvoorbeeld inhouden dat het restafval met een kleiner formaat rolemmer en/of minder vaak aan huis wordt opgehaald of wordt weggebracht naar wijkcontainers.

In de bewonersparticipatie komt geen duidelijk voorkeur voor aanpassing van de service voor restafval naar voren. De meningen zijn verdeeld, wel wil een meerderheid dat de inzameling aan huis wordt voortgezet.

Financiële prikkel: tarief op aanbieden restafval (diftar)

Diftar staat voor gedifferentieerd tarief afvalstoffenheffing en houdt in dat de afvalstoffenheffing mede is gebaseerd op de hoeveelheid aangeboden restafval. Een financiële prikkel draagt onmiskenbaar bij aan een betere afvalscheiding. Verreweg de meeste gemeenten die de doelstelling nu al halen hebben een vorm van diftar:

- tarief voor lediging rolemmer restafval
- tarief voor inworp restafval in wijkcontainer
- tarief per kg restafval

Bij de bewonersparticipatie waren de meningen over diftar verdeeld: 46% is positief, 43% negatief en 11 % heeft geen voorkeur. Het is onze insteek om in eerste instantie de focus te leggen op het bieden van service voor grondstoffen; een gedifferentieerd tarief op het aanbieden van restafval is daarom op dit moment niet aan de orde.

Nascheiding van huishoudelijk restafval

Een aantal eindverwerkers van restafval (afvalverbrandingsinstallaties) biedt de mogelijkheid om PMD achteraf uit het restafval na te scheiden. De techniek is in ontwikkeling maar met alleen nascheiding van PMD worden de gemeentelijke doelstellingen vooralsnog niet gehaald. Het voordeel van nascheiding is gemak voor de inwoners doordat alle PMD bij het restafval kan worden gegooid. Voor bron-scheiding van PMD pleit dat het de bewustwording bevordert over de waarde van grondstoffen en het beperken van restafval. Door PMD aan de bron te scheiden ervaren bewoners enerzijds hoe groot het volume PMD is en anderzijds hoe weinig niet recyclebaar restafval er over blijft. Dit biedt inwoners de

mogelijkheid om aan preventie, het voorkomen dat er afval ontstaat, te doen. De scheidings- en verwerkingstechnieken verbeteren, maar nascheiding is op dit moment (nog) geen totaaloplossing en alleen geschikt voor PMD. Grondstoffen als GFT, OPK en textiel raken in restafval te veel verontreinigd om hoogwaardig te kunnen worden hergebruikt.

Bij nascheiding is het niet mogelijk om het serviceniveau voor restafval aan te passen aan het werkelijke aanbod niet recyclebare materialen, aangezien deze fractie door het plastic volumineus blijft. Feit is dat (nog) geen enkele Nederlandse gemeente met alleen nascheiding van PMD uit restafval de LAP-doelstelling 2020 haalt, terwijl al meer dan 70 gemeenten met bronscheiding de doelstelling wel halen (peiljaar 2018).

Het effect van bovenstaande maatregelen en keuzes is onderstaand samengevat:

Inzet instrumenten en prikkels	bronscheiding PMD en andere grondstoffen	nascheiding PMD uit restafval
Communicatie	Ja	Ja
Hogere service grondstoffen GFT, PMD, OPK	Ja	Ja (PMD bij restafval)
Aanpassing service restafval aan werkelijk aanbod(*)	Ja	Nee
Financiële prikkel restafval (diftar)	Ja	Mogelijk
Halen LAP-doel 2020: 75% en 100 kg restafval	Ja > 70 gemeenten	Nee
Halen LAP-doel 2025: max 30 kg restafval/inw/jr	Ja enkele gemeenten	Nee

(*) aanpassen service restafval kan met kleiner formaat rolemmer en/of minder vaak aan huis ophalen.

Containermanagementsysteem (CMS)

Een containermanagementsysteem is een software applicatie voor gemeenten en afvalinzamelaars waarmee de inzameling van huishoudelijk afval ondersteund wordt. Het is een hulpmiddel dat informatie oplevert voor een efficiëntere bedrijfsvoering en meer inzicht geeft in de milieuprestaties. Veel gemeenten passen het uit oogpunt van rechtmatigheid toe voor de inzameling van restafval (rolemmers, verzamelcontainers): alleen huishoudens die afvalstoffenheffing betalen, kunnen restafval aanbieden. Illegale aanbiedingen worden zo geweerd. Praktijkervaringen wijzen uit dat de invoering van een CMS leidt tot een afname van 7% tot 15% van het restafval doordat illegale aanbiedingen worden geweerd. (Dit betekent in de situatie Aalsmeer dat de verwerkingskosten restafval met € 4 tot € 6 per aansluiting afnemen).

3 Verkenning drie inzamelmodellen

Op basis van praktijkvoorbeelden op het gebied van bron- en nascheiding (van PMD) uit restafval en de bewonersparticipatie zijn drie inzamelmodellen nader verkend:

- 1) vier stromen aan huis: restafval, GFT en OPK met rolemmers ophalen en:
 - 1a) PMD met zakken
 - 1b) PMD met rolemmers
- 2) omgekeerd inzamelen: GFT, PMD en OPK met rolemmers aan huis ophalen, restafval wegbrengen naar containers in de wijk
- 3) nascheiding van PMD uit restafval: restafval/PMD, GFT en OPK met rolemmers aan huis ophalen

Twee van de modellen gaan uit van bronscheiding en een van nascheiding van PMD uit het restafval.

1 Vier stromen aan huis (PMD met zakken of rolemmers)

Het aan huis ophalen van PMD leidt in combinatie met het minder vaak ophalen van restafval tot een verbetering van de afvalscheiding naar 70% tot 75%. In deze variant worden restafval, GFT, OPK en PMD aan huis opgehaald. Het aan huis ophalen van PMD is nieuw en is mogelijk met zakken of rolemmers. Bij toepassing van zakken blijft het aantal rolemmers aan huis ongewijzigd (drie) en hoeven er geen aanvullende investeringen te worden gedaan. Inzameling van PMD met rolemmers sluit aan op de huidige inzameling van restafval, GFT en OPK, maar betekent wel een vierde rolemmer aan huis. In de participatie is naar voren gekomen dat een meerderheid van de huishoudens daar niet op zit te wachten.

2 Omgekeerd inzamelen: restafval wegbrengen, grondstoffen aan huis ophalen

Het wegbrengen van restafval naar ondergrondse containers leidt in combinatie met het aan huis ophalen van GFT, PMD en OPK tot een verbetering van de afvalscheiding naar 70% tot 75%. Voor het wegbrengen van het restafval naar ondergrondse containers in de wijk zijn er rond de honderd containers nodig (dichtheid van 1 op 100 aansluitingen). In verband met loopafstanden behoudt de lintbebouwing een rolemmer voor restafval die eens in de vier weken wordt geleegd.

3 Nascheiding van PMD uit restafval

Nascheiding van PMD uit restafval kan in bepaalde situaties (hoogbouw, centrumgebieden met weinig ruimte) gemak opleveren voor bewoners, maar is volgens de huidige stand der techniek geen maatregel die tot een betere afvalscheiding leidt. De huidige bronscheiding van PMD in Aalsmeer is ongeveer gelijk aan wat nascheiding bij AEB zou opleveren. Door toevoeging van het grote volume PMD aan het restafval moet de inzamelcapaciteit worden vergroot: grote rolemmers restafval/PMD bij laagbouw en extra inzamelcapaciteit bij de hoogbouw.

Getoetst aan de afvaldriehoek scoren de modellen als volgt:

	Bronscheiding vier stromen aan huis		Omgekeerd inzamelen	Nascheiding PMD uit restafval
	PMD met zakken	PMD met mini's		
Kenmerken	Introductie zakken-inzameling PMD	Vierde rolemmer aan huis vergt extra ruimtebeslag	Inzameling restafval met circa 100 ondergrondse containers in de wijk	PMD kan bij restafval. Nascheiding vooralsnog alleen geschikt voor PMD
Rolemmers aan huis	3	4	3	3
Service en gemak voor laag- en hoogbouw	Hoge service op alle stromen: GFT, PMD, OPK en restafval		Hoge service op grondstoffen GFT, PMD en OPK	Hoge service alle stromen, PMD bij restafval
Milieurendement	LAP-doelen worden zonder diftar op zijn minst benaderd en wellicht gehaald		Idem	LAP-doelen met alleen nascheiding PMD niet haalbaar
Beperken restafval	Kleinere rolemmer / minder vaak ophalen: 140 liter, eens in de vier weken legen		Van halen naar wegbrengen	Geen maatregelen
Afvalscheiding	70-75%	70-75%	70-75%	65-70%
Met diftar	>75%	>75%	>75%	Niet logisch
Indicatief effect op gemiddelde kosten per huishouden	neutraal	+ € 19	+ € 21	+ € 24

4 Voorkeursvariant

De gemeente wil enerzijds een stap zetten richting de LAP-doelen van 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar en anderzijds de mogelijkheid houden om binnen afzienbare termijn over te kunnen stappen op nascheiding van restafval, indien de technieken verbeteren. Op basis van de volgende overwegingen stellen wij inzamelmodel 1a) tweewekelijkse inzameling van PMD met zakken en vierwekelijkse inzameling van restafval (rolemmer 140 liter), als voorkeursvariant voor:

- LAP-doelstellingen 2020 komen direct binnen bereik
- Dit model biedt inwoners hoge service op zowel grondstoffen als restafval
- Lage investeringen (omgekeerd inzamelen heeft de hoogste investeringen met het plaatsen van ca 100 ondergrondse containers voor restafval in de wijken)
- Is in lijn met resultaten bewonersparticipatie (PMD aan huis, maximaal drie rolemmers, wekelijkse inzameling GFT in zomermaanden)
- Staat een eventuele toekomstige overstap naar nascheiding niet in de weg
- Is de goedkoopste variant voor tarief afvalstoffenheffing. Kan kostenneutraal worden ingevoerd, daar waar andere varianten leiden tot stijging van de afvalstoffenheffing
- Een gedifferentieerd tarief op het aanbieden van restafval is nu niet aan de orde. De focus ligt eerst op het bieden van service voor grondstoffen

De maatregelen van de voorkeursvariant houden in dat PMD eens in de twee weken met zakken aan huis wordt opgehaald en dat de inzamelfrequentie van restafval met een rolemmer van 140 liter wordt verlaagd van eens in de twee naar eens in de vier weken. De tweewekelijkse inzameling van GFT wordt geïntensiveerd en vindt in de zomermaanden wekelijks plaats. In aanvulling op de huidige inzameling aan huis van OPK komen er brengvoorzieningen op centrale plekken in de woonkernen. De huidige rolemmers voor restafval (meteen), GFT en OPK (op termijn) worden vervangen door nieuwe circulaire, van gerecycled plastic gemaakte, rolemmers met een uniform uiterlijk. Om illegale aanbiedingen van restafval te voorkomen wordt er containermanagement toegepast op de inzameling van restafval met een rolemmer. Dit houdt in dat de rolemmers voor restafval van een chip worden voorzien, zodat alleen huishoudens die afvalstoffenheffing betalen het restafval kunnen aanbieden.

Voorkeursvariant	Laagbouw (ca 80%)	Hoogbouw (ca 20%)
Restafval	Nieuwe circulaire rolemmer 140 liter, 13x per jaar aanbieden, containermanagement.	Ongewijzigd: Verzamelcontainers
GFT (groente-, fruit- en tuinafval)	Nieuwe circulaire rolemmer, wekelijkse inzameling in zomermaanden.	Ongewijzigde voorzieningen om GFT te scheiden.
PMD (plastic verpakkingen, (blik) en drinkpakken)	PMD aan huis ophalen met zakken, 26x per jaar. Ondergrondse verzamelcontainers op centrale punten handhaven.	
OPK (oud papier en karton)	Voortzetting inzameling aan huis met nieuwe circulaire rolemmer, 13x per jaar. Aanvullende inzameling met ondergrondse containers op centrale punten. Voortzetten van papierinzameling door scholen, kerken en verenigingen.	
Glas	Ongewijzigd met containers in de wijk	
Overig	Na besluitvorming wordt flankerend beleid opgesteld met maatregelen en Interventies die het grondstofbeleid, een betere afvalscheiding en meer circulariteit van grondstoffen ondersteunen. Hierbij kan worden gedacht aan handhaving, het verduurzamen van de textielinzameling en maatwerk voor kwetsbare groepen en huishoudens met (onvermijdbaar) veel afval, zoals gezinnen met kinderen in de luiers	

6 Privacy en containermanagement

De gemeente introduceert een restafvalcontainer met een chip. Alleen restafvalcontainers met een chip worden geleegd. Op deze manier wordt oneigenlijk gebruik van de rolemmers voorkomen en komen er statistische gegevens beschikbaar om de inzameling te verbeteren.

Het doel van het invoeren van de restafvalcontainer met chip is het voorkomen van oneigenlijk gebruik door bijvoorbeeld bedrijven. Inwoners betalen voor de inzameling van huishoudelijk afval. De gemeente heeft alleen een zorgplicht voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Bedrijven, waaronder winkels en horecazaken, moeten zelf zorgdragen voor de afvoer van hun afval en hebben veelal een contract met een commercieel afvalinzamelbedrijf. Bedrijven die geen contract hebben afgesloten kunnen, bij de invoering van de restafvalcontainers met chip, hun afval niet meer illegaal kwijt in een restafvalcontainer.

Aangezien adresgegevens zijn gekoppeld aan de restafvalcontainer met chip, en af te lezen is hoe vaak een container wordt aangeboden heeft Aalsmeer te maken met de Wet bescherming persoonsgegevens. De gemeente moet aan bepaalde voorwaarden voldoen om een container met chip te mogen introduceren. Een voorwaarde is bijvoorbeeld dat inwoners van tevoren geïnformeerd worden over het doel waarvoor de gemeente gegevens over het aanbieden van restafval verzamelt. De gemeente neemt dit mee in de communicatie over het nieuwe plan. Ook zal hierover informatie worden geplaatst op aalsmeer.nl.

BIJLAGE 1 - Voortraject 'Van afval- naar grondstofbeleid 2020-2024'

Gemeente Aalsmeer

INTERNE NOTITIE

Van Masja Philipoom

Datum 22 juli 2020

Betreft Samenvatting voortraject 'Van afval naar grondstofbeleid'

Bij het formuleren van nieuw beleid voor de huishoudelijke afvalinzameling is het de inzet om de raad (en bewoners) bij het tot stand komen van een beleidsplan te betrekken om zo draagvlak te creëren. In deze notitie is het voortraject in stappen omschreven.

- 1. November 2018: Eerste werksessie met de raad over de vorm van participatie.**
Het doel van deze werksessie is om met de raadsleden het proces helder te krijgen om tot een breed gedragen Afvalplan te komen. De aanwezigen werden verdeeld in groepen. De werkgroepen gaven in ruime meerderheid aan op de participatieladder de voorkeur te hebben voor "adviseren". Dit wordt gedefinieerd als:

Het gemeentebestuur stelt in beginsel de agenda samen, maar geeft betrokkenen gelegenheid om problemen aan te dragen en oplossingen te formuleren, waarbij deze inbreng een volwaardige rol speelt in de ontwikkeling van het beleid. De politiek verbindt zich in principe aan de resultaten, maar kan bij de uiteindelijke besluitvorming hiervan (beargumenteerd) afwijken.

Bij de werkgroepen was er een divers beeld wat de rol van de raad in het proces om te komen tot een nieuw afvalplan zou moeten zijn. Het 'trechteren' werd vaak aangegeven als wenselijk. Formele raadsbesluiten werden daarbij niet altijd noodzakelijk gevonden, maar tussenstappen moeten wel aan de raad worden gepresenteerd.

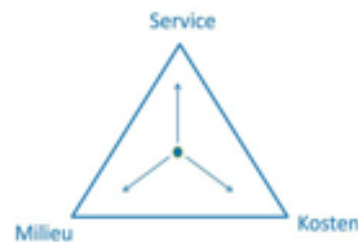
- 2. Januari 2019: Afvalbraderie**
Op verzoek van de raad is deze tussenstap ingebouwd voor er verder zou worden gegaan met de volgende werksessie over de inhoudelijke kaders van het Afvalplan. Raadsleden zijn geïnformeerd over de verschillende manieren van afval inzamelen, participatie bij afvalbeleid, de landelijke benchmark en het landelijk beleid (centrale presentaties en 'marktkraampjes' met verschillende gemeenten, Rijkswaterstaat, NVRD, Meerlanden, JMA).

paraaf

ontvangstdatum :
paraaf :

3. April 2019: Tweede werksessie met de raad over de inhoudelijke kaders van het Afvalplan.

De leden van de raad worden vooral uitgenodigd om input te geven. Tijdens de discussie maakten we gebruik van de 'afvaldriehoek':

De ambitie om tot 30 kg restafval in 2025 te komen werd door alle aanwezigen als zeer scherp gezien. Er is twijfel of het voor Aalsmeer haalbaar is. Anderzijds is het duidelijk dat er nog veel 'grondstoffen' in de restafvalcontainers zitten. Dit maakt dat de aanwezige raadsleden aangeven dat de 30 kg ambitie richtinggevend is.

Het huidige systeem van afvalstoffenheffing zal in ieder geval onder de loep genomen moeten worden. Het systeem met verschillende tarieven voor verschillende volumes restafvalcontainers, waarbij inwoners van hoogbouw altijd het laagste tarief betalen, is ingewikkeld. Over Diftar wordt aangegeven dat het in de bewonersparticipatie een 'te bespreken onderwerp is'.

4. Juni 2019: Raadsbesluit inwonerparticipatie

De raad heeft de inhoudelijke kaders van het 'Plan van aanpak inwonerparticipatie Afvalbeleid' vastgesteld in haar vergadering van juni 2019.

5. November 2019: Participatie met inwoners

Aan de bewoners zijn middels een enquête vragen en stellingen voorgelegd over de huidige en toekomstige wijze van afvalinzameling in Aalsmeer, waarbij ook diftar is meegenomen als optie. Naast de enquête maakte ook een drietal bewonersbijeenkomsten onderdeel uit van het participatietraject. Deze 'verdiepingssessies' vonden plaats in Kudelstaart, Aalsmeer Centrum en Oostende.

De analyse en conclusie van het participatietraject is beschreven in het Rapport inwonerparticipatie dat ter informatie aan de raad is aangeboden eind 2019.

6. November 2019: Participatie met kinderen

Drie basisscholen in de gemeente hebben meegedaan aan de kinderpactatie. De groepen 8 van De Zuidooster, groep 7 van De Brug en de groepen 6/7 en 7/8 van De Graankorrel kregen bezoek van een gastdocent om mee te denken en te praten over hun ideeën wat de beste manier van afval inzamelen voor Aalsmeer is. De ideeën van de kinderen zijn verwerkt in een rapport dat aan de Kinderraad aangeboden is.

7. December 2019: Informatief overleg raad over uitkomsten participatietraject

Terugkoppeling van het Participatie proces en –rapport aan de raad middels een informatief overleg.

8. Februari 2020: Bespreking Participatie Afvalbeleid bij de Kinderraad

Het bureau JMA heeft een presentatie gegeven bij de Kinderraad over de uitkomsten van de kinderpactatie. Er was een afsluitend debat en tenslotte werd het advies van de kinderen officieel overhandigd aan de Kinderraad.

Programma Afvalbraderie januari 2019

Gemeente Aalsmeer

Aalsmeerse Afvalbraderie

Tijd: 15.00-17.00
 Locatie: Raadskelder Aalsmeer
 Genodigden: Alle Raadsleden

15.00 Welkom en opening door wethouder Wilma Alink-Scheltema

Het doel van deze braderie is om de raad kennis en informatie te geven over het afvaldomein. Wat zijn de (landelijke) doelstellingen, hoe vullen andere gemeenten dat in, waar staat Aalsmeer

15.10 Toelichting Braderie door dagvoorzitter Piet Burpering van de Jonge Milieu Advies

Toelichting van de inrichting van de braderie.

15.20 plenaire presentatie door Rijkswaterstaat over het programma VANG-Huishoudelijk afval

Wat is het VANG programma, wat zijn de landelijke doelstellingen, hoe komen we samen tot een optimaal resultaat

15.45 Braderie in de hal naast de raadskelder

Een aantal gemeenten en anderen geven informatie over hoe het afvalbeleid ben ben is vormgegeven, met speciale aandacht voor de inwonersparticipatie.

- * Meerlanden (wat doen de andere gemeenten in de regio)
- * Gemeente Lisse (Omgekeerd inzamelen en Diftar)
- * Gemeente De Bilt (verlagen frequentie en volume restafval)
- * JMA over inwonersparticipatie in de ABG Gemeenten en Midden-Groningen

16.20 Plenaire presentatie NVRD over de Benchmark Huishoudelijk Afval

Toelichting op de benchmark huishoudelijk afval. Met speciale aandacht waar staat Aalsmeer ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.

16.45 Plenaire afsluiting

- * Afsluiting door wethouder, wat zijn de vervolgstappen.
- * Uitdelen van de reader met daarin de vandaag verstrekte informatie

17.00 Napraten bij de borrel